

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2496
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.1.2024/37
Karar Numarası : 2024/47
Başvuran : M. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 105/A maddesi uyarınca terör suçlarından hükümlü olanlar hakkında cezalarının geri kalan kısmı için denetimli serbestlik kararı verilmesinin hükümlünün açık ceza infaz kurumuna ayrılma hakkı elde etmesi ve iyi halli olması koşuluna bağlandığını, 2/9/2012 tarihli ve 28399 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesi uyarınca açık ceza infaz kurumuna ayrılmak için hükümlünün toplam cezasının üçte birini yüksek güvenlikli veya kapalı kurumlarda iyi halli olarak infaz etmesi, mensubu olduğu örgütten ayrıldığı tespit edildiğine dair idare ve gözlem kurulu kararının bulunması ve koşullu salıverilme tarihine bir yıldan az süre kalması şartlarının arandığını, örgütlü suçlar ve cinsel suçlar dışındaki suç tiplerinden hükümlü olanların yalnızca iyi halli olmaları şartı aranarak denetimli serbestlikten yararlanabildiklerini, terör örgütü üyeliği suçu nedeniyle hakkında 8 yıl 9 ay hapis cezasına hükmedildiğini, cezasının 6 yıl 1 aylık kısmını kapalı ceza infaz kurumlarında iyi halli olarak infaz ettiğini, hakkında verilmiş herhangi bir disiplin cezasının bulunmadığını, koşullu salıverilme tarihine 6 aydan az bir süre kaldığını, bununla birlikte yalnızca hakkında idare ve gözlem kurulu tarafından mensubu olduğu örgütten ayrıldığı tespit edildiğine dair karar verilmesi gerektiğini, söz konusu tespitinin nasıl yapılacağı mevzuatta somut olarak düzenlenmemesi nedeniyle idare ve gözlem kurullarının kendilerine verilen takdir yetkisini geniş yorumlayarak somut gerekçelere dayanmaksızın olumsuz kararlar verebildiğini, avukatlarından aldığı bilgiye göre Kütahya, Afyonkarahisar, Rize gibi illerdeki ceza infaz kurumlarında aynı suçtan hükümlü olan kişilere açık ceza infaz kurumuna ayrılma hakkının tanındığını ve 1 yıla kadar erken tahliye olma şansının verildiğini, ancak bulunduğu Kurumda ön yargılı ve ayrımcı uygulamalar sebebiyle ve iyi halli olması, işlediği suçtan pişmanlık duyduğunu ifade etmesine karşın denetimli serbestlikten yararlanma hakkının sağlanmadığını, İdare ve Gözlem Kurulu tarafından mensubu olduğu örgütten ayrıldığı tespitine dair kararların olumsuz sonuçlandığını, uygulama nedeniyle kendisi ve ailesinin mağdur edildiğini iddia

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

etmekte; denetimli serbestliğe ayrılma hakkının sağlanmasını ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesi şöyledir:

"Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz."

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme yapılıması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği..., ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı ... yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gereğeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gereğeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gereğeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak,

karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Bununla birlikte başvuru, başvuranın iyi halli olmasına rağmen İdare ve Gözlem Kurulu tarafından mensubu olduğu örgütten ayrıldığına tespitine dair kararların olumsuz sonuçlandığı, bu nedenle açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebinin haksız yere reddedildiği iddiasıyla başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebine ilişkindir.

12. 23/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu'nun 4'üncü maddesinde; hükümlülerin açık cezaevlerine ayrılmalarına ilişkin şikâyetleri inceleyip karara bağlamanın infaz hâkimliğinin görevi olduğu, 6'ncı maddesinde ise, infaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren yedi gün içinde infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine itiraz edilebileceği düzenlenmiştir.

13. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

15. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; talebin Kurumun görev ve yetkisi kapsamında olmadığı, başvuranın iddialarına ilişkin infaz hakimliğine başvurması gerektiği ve talebinin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40 ve 48'inci maddesi gereği Kurumun görev alanında olmayan ve başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/01/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĐLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye